

SKROMNOST I TOLERANCIJA NISU SAMO VRLINE

Tekst: **Boris Banjan, dipl.ing.**

Greške su sastavni dio našeg posla. Da bi ih se napravilo što manje, mora se puno učiti, skupljati puno zajedničkih iskustava na intervencijama, ali probleme ne skrivati i ne držati ih samo za sebe. O njima treba razgovarati, s njima se treba suočiti i upozoravati druge da ih ne čine.

„Ulaskom u tijela Hrvatske vatrogasne zajednice učinio si veliku štetu profesionalnom vatrogastvu. Bolje ti je da se što prije povučeš“ – reče mi preko mobitela jedan od mojih prijatelja iz Udruge profesionalnih vatrogasaca, netom prije mog ulaska u dvoranu za sastanke u sjedištu HVZ-a. Ne shvaćajući čime sam oskrvnuo profesionalni kodeks, s grčem u želucu ipak sam ušao u dvoranu. Tamo su me lijepo dočekali predsjednik, načelnik i tehnički tajnik HVZ-a te još neki uvaženi kolege zapovjednici javnih vatrogasnih postrojbi. Tema sastanka bila je organizacija vatrogastva u Hrvatskoj po mjeri svih njenih sudionika. Raspravljalo se i o nekim vrlo važnim pravilnicima koji će utjecati na budućnost vatrogastva. Kada sam dobio riječ, nazočni su me slušali i s pažnjom zapisivali moje prijedloge. Bila je to atmosfera međusobnog uvažavanja i prijateljstva. Nakon sastanka na putu za Osijek uznemiri me poziv drugog kolege iz Udruge profesionalnih vatrogasaca. Interesira ga tema sastanka, a nakon mog referiranja, nasmije se i kaže da su to poze i fingirano razumijevanje te da iza svega stoji još jedan od niza

pokušaja da se profesionalnim vatrogascima ukine državna financijska potpora bez koje ne bismo preživjeli ni jednu godinu. Kad sam navečer stigao kući pozove me kolega s juga Dalmacije i na vrlo grub način stavi mi do znanja da sam „izdajnik“, koji gleda vlastite interese i koji sjedi na dvije stolice.

Ipak, slušajući komentar načelnika HVZ-a na sljedećem sastanku čini mi se da radim dobro i da nikome ne činim štetu ako se zalažem za napredak struke uvažavajući aktualan „politički“, trenutak. Naime, u HVZ-u se donose vrlo važni pravilnici o kojima će ovisiti i puno toga u profesionalnom vatrogastvu. Nikada nisam čuo ništa „inkriminirajuće“, iz usta čelnika HVZ-a što bi me odbilo od ove organizacije. Na koncu, u svom radu previše dobro sam upoznao vrijednosti dobrovoljnog vatrogastva, a da to ne bih znao cijeniti. Kao profesionalni zapovjednik puno sam se puta uvjerio da bi bez dobrovoljnih vatrogasaca bilo nemoguće dati odgovor na brojne nezgodne situacije. Moderna civilizirana društva koja imaju brojne volonterske organizacije žive u ugodnijem i sigurnijem okruženju.

Foto: Marko Balaš Laslo

I tako razmišljam, a ne vidim razloge ponašanja nekih ljudi koje ne vodi ničem dobrom, dapače, stvaraju dugoročne štete vatrogastvu u cjelini.

Sjećam se brojnih ponižavajućih situacija u kojima se ljudi međusobno omalovažavaju ne shvaćajući dubinu animoziteta koji proizlazi iz toga. Pri tome zanemaruju činjenicu da jedno bez drugog ne može, ali ne bilo kako, nego obostrano tolerantno i s uvažavanjem.

Nije dobro, također, da na skupovima i drugim javnim mjestima u raspravi dominiraju ljudi koji nisu osjetili težinu ovog posla. Onaj koji nema iza sebe loših iskustava s intervencijom, kome požar nije pobjegao ili nije imao nekih drugih problema prilikom pružanja pomoći, taj nije stekao važno iskustvo za ispravno poimanje vatrogastva. Negdje gubitak vode u odsudnom trenutku, negdje umor ili pomanjkanje ljudi, a negdje nedostatak opreme uzmu danak u imovini, a ponekad i ugledu. Nakon takvih traumatskih iskustava shvatite da nema apsolutnih vrijednosti, nema nepogrešivih ljudi i idealno uvježbanih ekipa. Ljudi s takvim iskustvima su tihi, slušaju pažljivo druge ljude i ne nameću svoje mišljenje. Oni su svjesni vrijednosti svakog pojedinca u sustavu vatrogastva i cijene rezultate koje oni postižu. No, takvi su ljudi zapravo tiha većina. Glasniji i nametljiviji su oni koji su vatrogasni eksperti na skupovima i javnim mjestima, a vatrogastvo

su vidjeli u časopisima i u javnim glasilima. Ima i onih koji misle da je sprega s politikom viza za visoke pozicije u vatrogastvu, a ima i ljudi s kompleksima koje liječe praveći se da sve znaju i da je njihov pogled na stvari rješenje za budućnost.

I na taj način stvara se šum u slušnom kanalu. Ne vidi se izlaz iz krize morala ni društvene apatije. Nema pozitivne energije ni strukovne sinergije. Premalo stručne rasprave otvara prostor ispraznom naklapanju.

S druge strane, kao vatrogasac čuo sam misli pune nadahnuća i poticaja te razgovarao s puno ljudi koji su u vatrogastvu našli svoj smisao.

Najviše me se dojmila izjava uvaženog kolege Nevena Szabe, profesora na Visokoj školi za sigurnost na radu te stručnjaka za vatrogastvo zaposlenog u Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje. Nakon što sam kod njega položio ispit, u neformalnom kolegijalnom razgovoru o našem pozivu, izrekao je rečenicu koja će me pratiti kroz cijeli život. Inače samozatajan čovjek rekao je: „Što više učim o vatrogastvu, shvaćam koliko malo znam...“ Ova iskrena misao izrečena od strane jednog od naj eminentnijih stručnjaka u hrvatskom vatrogastvu jako me se dojmila. Ona pokazuje u čemu je razlika između istinskih stručnjaka i onih koji to nisu. Otvorenost prema novim saznanjima, želja da se svlada nešto novo i bude bolji, lakoća s kojom je izrekao tu rečenicu nudi rješenje

za neznanje. Njemu se treba otvoreno suprotstaviti i ne treba skrivati svoje slabe točke. Takvu otvorenost mogu pokazivati samo ljudi bez kompleksa. Oni drugi tvrde da sve znaju i da nemaju nikakvih problema sa strukom. Tako se stvaraju mitovi, a iz njih ne nastaju nove vrijednosti.

Mogu izreći misao sa sličnom porukom. Ona proizlazi iz mog doživljaja vatrogasnog poziva. Još nisam sudjelovao u intervenciji koja je izvedena bez greške. Zapravo u svakoj intervenciji u kojoj sam sudjelovao dominantna težnja svih sudionika bila je što manje griješiti, a ipak riješiti hitan slučaj. No, greške su sastavni dio našeg posla. Da bi ih se napravilo što manje mora se puno učiti, skupljati puno zajedničkih iskustava na intervencijama, ali probleme ne skrivati i ne držati ih samo za sebe. O njima treba razgovarati, s njima se treba suočiti i upozoravati druge da ih ne čine. Mislim da je takav pristup vatrogastvu ispravan, jer bez iskrenosti nema napretka.

Ovakav način komunikacije dostupan je samo onima koji žive vatrogastvo, a ne doživljavaju ga isključivo kao sredstvo egzistencije ili ispunjenje svojih dječakih snova. U takvom okruženju čovjek se osjeća dobro, jer uvijek čuje nešto novo, ali nauči slušati druge ljude. I nauči se veseliti njihovim uspjesima. Tako se postiže međusobno uvažavanje, a iz njega se rađaju prave vrijednosti. Takvih ljudi ima i u profesionalnom i u dobrovoljnom vatrogastvu.

Takvi ljudi ne mogu donijeti štetnu odluku, niti nauditi nikome u vatrogastvu. Oni znaju kako je teško stvoriti vatrogastvo kakvo imamo danas i neće učiniti ništa što bi moglo nauditi profesionalcima ili dobrovoljcima. Njihove odluke mogu biti samo afirmativne. Takvih ljudi nam treba i na odgovornim mjestima. Za njih se treba boriti. Ne smije se dozvoliti da oni izgube prostor kod odlučivanja, a još je važnije slijediti ih. Sustav čine ljudi, ali ne bilo kakvi, već oni koji promiču istinske vrijednosti. Oni, ne samo da vole vatrogastvo, nego ga i razumiju.

Skromnost i tolerancija nisu samo vrlina, ona su dar od Boga.